SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 245. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 26, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ГРУДНЯ 1991. Ч. 245. РІК XCVIII.

У ВАШІНҐТОНІ ЗНАЛИ ЩЕ В 1978 РОЦІ ПРО ФАЛЬШИВЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Вашінгтон. — Конґресмен Джеймс А. Трафікант, який багато причинився для справи оборони і розголошення справи Івана Дем'янюка, заявив кореспондентам, що Державний департамент, генеральна прокуратура і Бюро спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) знали ще в 1978 році, що І.Дем'янюк не є „Іван Грозний" і що йдеться тут про цілком іншу особу.

Як відомо, І. Дем'янюк з Клівленду був обвинувачений в 1977 році у воєнних злочинах і у вбивстві жидів в концентраційному гітлерівському таборі смерти Треблінка в Польщі, і після відібрання громадянства ЗСА був переданий Ізраїлеві для засуду. Ізраїльський суд, який складався з трьох суддів, на підставі фальшивих, як тепер виявляється, свідчень під присягою пережильців Треблінки, І. Дем'янюка засудили на кару смерти через повішення, але вироку не виконали, бо в Єрусалимі все існувало побоювання, що після розвалу комуністичної імперії і доступу до кагебівських судових матеріялів може виявитись правда, про яку все говорив, оспорюючи свою вину, І. Дем'янюк.

Тепер, як відомо, сам прокуратор Міхаїл Гакед признався, що на підставі совєтських документів, „Іваном Грозним" у Треблінці був Іван Марченко, людина навіть не подібна до засудженого, але він стоїть на становищі, що І.Дем'янюка можна засудити за його співучасть в концтаборі Собібор і Травніках. Але ані прокуратура, ані генеральний прокуратор ЗСА не мають достатніх доказів, на підставі яких можна б Дем'янюка другий раз засудити за переоування в Собіборі.

Згідно з отриманими інформаціями, один із чотирьох вартових, Михайло Руденко, який живе тепер в Польщі і робить старання перед польськими судовими властями, щоб його повністю реабілітували, не вірить у вину І. Дем'янюка, бо на його думку людини з таким прізвищем і навіть з псевдонімом „Іван Грозний" в Треблінці не було. Д-р Мирослав Драган, представник організації СПУФ, в товаристві д-ра Т. Сковрона, з Польського історичного товариства, перевели інтерв'ю з Михайлом Руденком і записали його свідчення на відеострічку.

Виглядає, кажуть оборонці Дем'янюка і деякі спостерігачі, які цікавилися справою засудженого, що ОСІ зумисно скривило отримані з СССР інформації. Взагалі зібрані конґресменом Трафікантом інформації є дуже цікаві і допоможуть у звільненні і повній реґабілітації І. Дем'янюка. Переслухання в справі відклику І. Дем'янюка почав п'ятичленний верховний суд Ізраїля в понеділок, 23-го грудня.

Депутати іґнорують центр

Івано-Франківське (УНІАР). — У середу, 18-го грудня, народні депутати СССР від області оприлюднили заяву, у якій сказано, що колишні народні депутати підтримують вибір українського народу, дії Президента та Верховної Ради України, а також підтримують заяву народного депутата СССР від Івано-Франківщини Дмитра Павличка про неможливість дальшої роботи українських депутатів у структурах колишнього Союзу.

Автори заяви закликають народних депутатів колишнього СССР дати рішучу відсіч великодержавним амбіціям московського союзного центру, підтримати волю своїх народів і парляментів.

Заяву підписали: М. Маслій, М. Москалюк, І. Посторонко (колишній перший секретар Івано-Франківського обкому КПУ), Т. Сидорчук, І. Телезин і В. Ткачук.

Апеляційний суд ЗСА виправдав Л. Петкевича

Синсиннаті, Огайо. — Агентство Ассошієйтед Пресс інформує, що федеральний апеляційний суд в Синсиннаті виправдав Леоніда Петкевича, якому генеральна прокуратура, а зглядно Бюро спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), приписувало співпрацю з гітлерівцями, а радше те, що він скрив перед еміґраційними чинниками при в'їзді до ЗСА, що служив сторожем у тюрмі.

Лава трьох суддів ще у вересні вирішила була, що генеральна прокуратура, а зглядно Уряд ЗСА, не має права позбавляти Петкевича американського громадянства і депортувати його, бо 68-річний Петкевич, який приховав дещо із свого минулого, виповнюючи аплікацію на громадянство в 1955 році, служив тільки цивільним сторожем у звичайній тюрмі в місцевості Кільгессе в Німеччині.

Оборонець обвинуваченого, адвокат Даг Вайгл заявив, що він вніс прохання до суду, і генеральної прокуратури, щоб Уряд проголосив справу Петкевича неактуальною. У випадку відмови адвокат домагатиметься, щоб справу його клієнта розглянув Верховний Суд ЗСА і встановив прецедент, позбавляючи тим самим права ОСІ обвинувачувати і притягати до судової відповідальности осіб, без конкретних доказів їхньої вини.

Сузан Сіґел, адвокат прокуратури, не звважаючи на прохання оборонця, не відповіла на телефон і не прокоментувала проґрамної справи. Еміґраційна служба, яка домагалася депортації, тепер підтвердила, що Петкевич був змушений служити цивільним сторожем і не знущався над в'язнями, але він все одно прислуговувався нацистам і повинен бути депортований. Спостерігачі сумніваються, чи Служба еміґрації і натуралізації мала право складати такі заяви.

ЗСА ВИЗНАЮТЬ РЕСПУБЛІКИ

Вашінгтон. — У понеділок, 23-го грудня, президент Росії Боріс Єльцин звернувся телефонічно до президента Джорджа Буша з проханням офіційно визнати незалежність Росії. Офіційні чинники уважають, що прохання Б. Єльци на буде напевно позитивно полагоджене ще цього тижня.

У Вашінгтоні сподіються резиґнації президента Міхаїла Горбачова. Европейська спільнота цього самого дня вирішила визнати Росію, як фактичним спадкоємцем колишнього СССР, який перетворився у Співдружність Незалежних Держав, три прибалтійські незалежні держави та незалежну Грузію. Згідно з офіційними чинниками, президент Дж. Буш також підтримає Росію в перебрані прав колишнього СССР в Організації Об'єднаних Націй.

Згідно з тими ж офіційними речниками, **Президент ЗСА має намір визнати самостійність всіх 12-ох республік колишнього СССР і „зробити негайні заходи у встановлені повних дипломатичних зв'язків"** з Україною, Білоруссю, Казахстаном і Киргизією. Нав'язання дипломатичних зв'язків з іншими республіками буде йти більш повільним темпом з примінен**ням у тих республіках основних принципів демократії** та пошанування прав людини.

Тим часом у Москві М. Горбачов відбув шестигодинну зустріч з Б. Єльциним і заявив перед кореспондентами засобів масової інформації, що, ліквідуючи колишній СССР, дотримується „найбільш суворої" контролі, коли йдеться про нуклеарну зброю. Отже найбільшою перепоною у визнанні незалежности Росії, твердять офіційні чинники, є тільки офіційна резиґнація М. Горбачова, бо саме він є останнім зв'язком з колишнім СССР". Насправді рішення вже зробили голови 11-ох республік залишається тільки перевести його в життя.

В ГРУЗІЇ ЙДЕ ВІЙНА

Тбілісі, Грузія. — В неділю, 22-го грудня, війська грузинської Національної ґвардії Тенгіза Кітовані вийшли з воєнною технікою до столиці і оточили будинок уряду. Відтак війська Кітовані захопили летовище, залізничні станції і дві станції метро.

По полудні того ж дня ворогуючі сторони спробували дійти до згоди. Президент Звіяд Гамсахурдія пообіцяв зрезиґнувати і залишити столицю. Він попросив три години, щоб зібратися, покликавшись на хвору дружину. Коли минув цей час, президент заявив, що відмовляється від свого попереднього наміру. О год. 10-ій вечора ґвардійці почали обстрілювати будинок уряду з гармат. Обидві сторони застосовували танки, міномети, вогнемети. Стрілянина не стихала протягом цілого понеділка. До будинку уряду підійшли бойові машини з ракетами, почався ракетний обстріл.

В понеділок ввечорі ситуація стала змінюватися на користь президента Гамсахурдії, бо йому мабуть на підмогу надійшло підкріплення з Чеченської республіки.

Совєтське військо, що розміщене в Тбілісі, займає невтральне становище.

У висліді боїв вбито біля 50 і ранено 140 осіб.

Республіки будуть фінансувати працю центральної розвідки

Москва. — Центральна служба розвідки (ЦСР) буде збережена як єдина централізована структура. Про це заявила пресовий секретар директора ЦСР Тетяна Самоліс. Виступаючи в четвер, 19-го грудня, на першій пресовій конференції бюра ЦСР в питаннях зв'язку з громадськістю, Т. Самоліс намагалася переконати, що кагебівська служба „є національним досягненням країни і не можна відмовлятися від великого досвіду, набутого за десятки років".

Вона повідомила, що першим заступником директора ЦСР призначено 47-річного кадрового розвідника Вячеслава Трубнікова.

На думку представника ЦСР, всі суверенні республіки колишнього СССР є зацікавлені в одержанні інформації від розвідки. Тому вони повинні брати участь в її фінансуванні.

Читачі зустрічаються із новим твором В. Барагури

Джерзі Сіті, Н.Дж. — На літературному ринку з Видавництва „Свобода" Українського Народного Союзу, появилася 147-сторінкова книжка журналіста-публіциста, редактора і письменника Володимира Барагури п.з. „Воєнні переживання сірої людини" (спогади з Другої світової війни). Твір цей з портретом автора, присвячений його дружині Марусі — „яка, мужньо переносила жахіття Другої світової війни, — як пише В. Барагура. Обгортку по-мистецьки оформив Іван Бркович.

У „Вступних міркуваннях" до книжки В. Барагура пояснює: „Мої спогади про власні переживання під час Другої світової війни не мають претенсій на джерельність і документальність. Вони призначені не для вибраного гурта людей, а для сірого, рядового читача, бо я автором їх є сіра людина, один з багатьох самовидців цього жахливого історичного і політичного-мілітарного катаклізму середини двадцятого століття. Їх ціль — з одного боку відсвіжити воєнне лихоліття в пам'яті людей, які пережили його на 'власній шкірі', а з другого боку познайомити з ним людей, які безпосередньо його не зазнали, але бажали б довідатися про нього і пережити його бодай уявно не з сухих праць дослідників, але з переживань самовидців".

Якщо мова про інші книжки цього письменника, то двома накладами в (1954 і 1980 роках) вийшла його збірка історичних і біографічних оповідань для дітей старшого віку й для юнацтва „Меч і книга", відтак збірка спогадів із дитячих та гімназійних часів „Калиновий міст" (1982) та спогади зі студентських часів у Львові в 1928-34 роках — „Як я став журналістом" (1989).

Книжку „Воєнні переживання сірої людини", в ціні 15 дол., можна набути в книгарні „Свобода", звернувшись на адресу: Svoboda Bookstore, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302.

УКРАЇНА ХОЧЕ ЗМАГАТИСЬ В ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩАХ

Київ. — Парлямент України звернувся до Міжнародного олімпійського комітету з проханням про визнання Національного Олімпійського Комітету України та участь національної збірної в літніх Олімпійських Ігрищах у Барсельоні.

У цьому зверненні обґрунтовано право незалежної України на самостійну участь в олімпійському русі, підкреслено, що Україна вже визнана багатьма країнами. Тут успішно розвиваються всі олімпійські види спорту. Вже біля 40 років спортовці України брали участь у всіх Олімпіядах, на яких завоювали понад 440 медалів, в тому — 177 золотих.

„Позитивне рішення Міжнародного олімпійського комітету, — говориться у цьому документі, — дасть змогу збірним України брати активну участь у міжнародному олімпійському русі, широко розповсюджувати його гуманістичні ідеали".

Раніше Президія Верховної Ради України прийняла постанову, в якій відзначено, що незабаром до квартири МОК вирушить офіційна делеґація України для проведення консультативної зустрічі. До Києва відтак повинен приїхати президент МОК Хуан Антоніо Самаранч.

НОВИЙ РІК В УІА

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 31-го грудня, **Український Інститут Америки**, 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку влаштовує зустріч Нового Року з мистецькою проґрамою Зенона Голубця. Початок о год. 9-ій вечора. З огляду на обмежену кількість місць слід до 27-го грудня зголошуватися на числа телефонів (212) 628-3062 і (908) 821-9020.

Відбулися Організаційні наради Монтреальської Округи УНСоюзу

Монтреаль, Кве. (А.Гладилович). — Одним з виявів організаційної діяльности Українського Народного Союзу є щорічні наради відділів його Округ. Такі зібрання є доброю нагодою перевірити діяльність Округи, плянувати працю на найближче майбутнє та обговорити різні актуальні справи УНСоюзу.

Цьогорічні організаційні наради Монтреальської Округи відбулися тут 2-го листопада в приміщенні бюра Відділу Конґресу Українців Канади.

Головний Уряд УНСоюзу на нарадах репрезентував його директор для Канади мгр Іван Геврик. Він привіз із собою і роздав учасникам нарад листки з інформаціями про організаційний і фінансовий стан УНСоюзу за перших дев'ять місяців 1991 року в порівнянні з минулорічним станом. З листка, де були дані про Монтреальську Округу, присутні довідалися, що призначену Окрузі на цей рік квоту (50 нових членів), вона вже виконала на 62 відсотки, придбавши 31 члена, і що з-поміж секретарів чотирьох активних Відділів Округи Олександра Дольницька придбала 13 членів, Текля Мороз і Віра Баніт — по вісім членів, а Микола Перейма — двох.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Пошукується добровольців для навчання англійської мови в Україні

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Проєкт УНСоюзу „Навчання англійської мови в Україні" пошукує людей зацікавлених викладати англійську мову в Україні під час літа 1992 року. Цей проєкт організується у співпраці з Товариством Української Мови ім. Тараса Шевченка „Просвіта" в Україні. Заохочуються зацікавлені особи, які бажають взяти участь у цьому проєкті, подаючи своє прізвище, життєпис та визначити свій догідний час.

Добровольці для навчання англійської мови в Україні повинні бути готові самі покрити кошти подорожі в Україну на час приблизно 4 до 6 тижнів. Від осіб вимагається, щоб орудували плавно, або майже плавно англійською мовою. Знання розмовної української мови є потрібне, але ступінь плавности не грає ролі. Дуже побажаним є учительський досвід, головно знання ESL /EFL, але це не є конечним. Найважливішою рисою добровольця повинен бути ентузіязм, посвята та охота інтенсивно працювати у цьому важливому завданні. Особи з нижчими кваліфікаціями можуть послужити як помічники учителям, як приватні репетитори чи бути провідними у групових розмовах. Україна має різноманітні потреби та можливості, а ентузіязм добровольців можна використати в різних ділянках навчання англійської мови.

Зголошені апліканти отримають список рекомендацій для підготови до праці у цьому проєкті. Плянується виготовлення потрібних підручників та вчительських матеріялів. Кандидати повинні взяти участь у „воркшоп", який плянується відбути весною 1992 року.

В Україні „Просвіта" координуватиме зголошення округ та відділів готових до співпраці. Вони відповідатимуть за придбання кімнат та за прожиток англомовних вчителів - добровольців. Дуже можливо, що кожна округа чи відділ запляне коротку туру по якійсь частині України для вчителів, яких вони гостимуть.

Особи, зацікавлені в цьому проєкті, повинні голоситися до УНСоюзу на адресу: UNA Project „Teach English in Ukraine", 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

Ще одна львівська ініціятива

Джерзі Сіті, Н.Дж. (П. Часто). — Маємо нагоду довідатися, в яких умовах і обставинах в Україні, зокрема у Львові, з'являються ознаки нової післясовєтської економічної дійсности. В гостях у „Свободі" — президент Міжнародної Східньоевропейської Товарно-Фондової Біржі Юрій Сорочик і її генеральний директор, завідуючий катедрою статистики Львівського Торговельно-Економічного Інституту, доктор економічних наук Павло Міненко.

Юрій Сорочик (зліва) і Павло Міненко під час відвідин редакції „Свободи".

Яка мета заснування біржі і коли можна чекати перших практичних вислідів її діяльности? П. Міненко: „Головною її функцією є здійснення контактів між колишніми східньоевропейськими соціялістичними країнами і Україною. Ситуація склалася так, що ми є взаємно зацікавлені в партнерстві. Як відомо, польські, мадярські чи чехо-словацькі товари ще не досягнули такої якости, щоб пробити собі дорогу на західній ринок, тому там сталося перевиробництво, скопичилося товарів більше, ніж є на них попит всередині країн. А наші проблеми цілком протилежні. У зв'язку з порушенням попередніх господарсько-економічних ліній, заснованих на командно-адміністративній системі, різко зменшилося виготовлення майже всіх товарів. Ми розробили і запропонували спосіб взаємовигідного товарообміну, заснували фонди цінних паперів, дістали належну підтримку у Львівській Обласній Раді і відразу приїхали сюди, щоб переконати американців передусім українського походження, що часи змінилися. Від харитативної допомоги Україні треба переходити до інвестування капіталу в розвиток її господарства".

Погодімся, це дещо дивно звучить: „дістали підтримку від Обласної Ради". А якби не дістали? Така важлива справа не повинна залежати від зичливости чи незичливости місцевих керівників, а тільки від чіткого закону. Що може на цей рахунок відповісти Ю. Сорочак — не як президент біржі, а як депутат Верховної Ради України?

„Ніде правди діти, біржевики покищо працюють без законів, навпомацки. На державному рівні нашу фірму створити було неможливо, тому ми обійшли цей рівень. Всі десять засновників нашої біржі — це недержавні установи і підприємства. Життя вимагає від українського уряду більш радикальних кроків і він повинен зважитися на них. Прийнятий закон про приватизацію має бути значно вдосконалений. Ділові кола і селяни виступають з вимогою узаконити продаж землі і великих підприємств. Але люди ініціятивні не можуть чекати, вони діють не завдяки умовам, а всупереч...

(Закінчення на стор. 3)

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

З уваги на свято Різдва Христового в середу, 25-го грудня, це число „Свободи" друкується з датою четверга, 26-го грудня. Наступне число газети друкуватиметься в четвер з датою п'ятниці, 27-го грудня. — Ред.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ГРУДНЯ, Европейська економічна спільнота прийняла рішення виділити 70 міл. екю (91 міл. дол.) на харчову допомогу для Албанії і 90 міл. екю (116 міл. дол.) для Литви і Естонії. Відомо, що Албанія просила 190 міл. дол., а Прибалтика — 500 міл. дол. Проте ця сума дозволить країнам пережити зимову харчову кризу.

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ГРУДНЯ, парлямент Білорусі вирішив відмовитися від американської харчової допомоги на користь інших республік колишнього Совєтського Союзу.

В НІЧ З СУБОТИ НА НЕДІЛЮ, 21-го — 22-го грудня, в столиці Грузії розпочалися бої між прихильниками і противниками президента Звіяда Гамсахурдії.

МОСКОВСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ незалежних профспілок, яка об'єднує 5.7 міл. осіб, відмовилася від проведення загальномісцевого страйку як від передчасного, оскільки він міг ще більше напружити і без того небезпечну ситуацію в Москві й поглибити економічний хаос.

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ГРУДНЯ, в Югославії знову було порушено угоду про припинення вогню. Бої відновилися на заході Хорватії, в Боснії і Герцоговині, яка проголосила свою незалежність. У свою чергу, сербська меншина в Герцоговині також проголосила свою незалежність.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕЧЕНСЬКОЇ республіки Джахар Дудаєв оприлюднив указ про створення Національного банку і Фонду підтримки незалежної Чеченської республіки.

БОЛГАРІЯ І ТУРЕЧЧИНА підписали угоду про створення сприятливих умов для розвитку атмосфери довір'я і взаєморозуміння між двома країнами. Цю угоду політичні спостерігачі оцінили як важливий крок до нормалізації взаємин між Туреччиною і Болгарією, перша з яких є членом НАТО, а друга входила до Варшавського пакту, який припинив своє існування у зв'язку з крахом світового комунізму.

ПАЛЕСТИНСЬКИЙ ЛІДЕР Ясір Арафат розв'язав воєнні формування аль Фатаґ. Кількість бойовиків цієї терористичної організації становила 5,000 осіб.

КОМУНІСТИЧНИЙ ДИКТАТОР Куби Фідель Кастро повідомив, що кубинські селяни мусять замість тракторів використовувати волів, бо інакше не вдасться зібрати врожай цукрової тростини. У зв'язку з припиненням доставки на Кубу совєтської нафти, там поглибиться енергетична криза, а з нею й харчова. Уряд має намір вкласти до 1.7 біл. пезо в харчову промисловість, біотехнологію, фармацевтику і туризм, однак реальна вартість пезо в порівнянні з доляром така мізерна, що виділена державою сума не зможе позитивно вплинути на економічне становище в країні.

В АМЕРИЦІ

РЕКОРДОВЕ ЧИСЛО кандидатів зголосилося брати участь у передвиборах на президента ЗСА у стейті Ню Гемпшир 18-го лютого 1992 року, що будуть першими передвиборами в країні. Останнім днем зголошень кандидатур до президентських виборів у Ню Гемпшир була п'ятниця 18-го грудня, і до того часу було зголошених 63-ох кандидатів — 36 демократів, 26 республіканців і один лібертаріян.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ НАЙБІЛЬША автомобільна фірма в ЗСА Дженерал Моторс оприлюднила своє рішення про закриття 21 своєх фабрик-підприємств та звільнення 74,000 працівників впродовж наступних трьох років, бо як заявив президент корпорації Роберт Стемпел, це допоможе підприємству „бути готовим до конкуренційних викликів 1990 років". Одначе експерти твердять, що впродовж останніх років Дженерал Моторс вже кілька разів робив того року потягнення, заявляючи, що менше і справніше підприємство буде краще вив'язуватися з своїх завдань. Тому вони, експерти, базуючись на попередніх прикладах цієї фірми уважають, що тут потрібно не тільки зменшення, але в першу чергу переставлення ментальности.

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ заявляють, що відмова нюйоркського губернатора Маріо Квомо від участи у президентських виборах в Ню Гемпшир, буде мати серйозні наслідки для багатьох і не тільки серед демократів, але також і серед республіканців. Зволікання М. Квомо з остаточним рішенням дуже пошкодило кандидатам його партії, тобто демократам, бо, очікуючи його рішення, вони всі стримувалися від конкретної підготови до виборів. Всі ж такі є і позитиви цієї фірми, бо такі кандидати як сен. Том Гаркін з Айови, губернатор з Арканзо Билл Клінтон і сен. Боб Керрі з Небраски мають куди більші можливості здобути номінацію демократів. Навіть республіканці дещо потерпіли через нерішучість М. Квомо, бо вижидали щоби накреслити свою виборчу стратегію. Тепер всі вони, а передусім президент Дж. Буш мусітимуть подвійно працювати, переконуючи невдоволених назагал економікою країни виборців, що він таки найкращий кандидат в майбутніх виборах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year•— $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історичний акт в Алма-Аті

У суботу, 24-го грудня 1991 року, у столиці Казахстану Алма-Аті 11 колишніх членських республік Совєтського Союзу підписали акт, який насправді — без згадування Совєтського Союзу — останнім став цвяхом до його домовини. Усі ті держави, репрезентовані своїми президентами, погодилися на заснування Співдружности Незалежних Держав — англійською мовою ,,(Комонвелту", прийнявши за базу співдружність, засновану 8-го грудня ц. р. у столиці Білорусі Мінську Російською федерацією, Україною і Білоруссю. У ,,Ню Йорк Таймсі" з 25-го грудня ц. р. подано за ТАСС-ом текст отого акту: це поширена і покращана версія акту з 8-го грудня ц. р. Стверджується знову рівність всіх членських суверенних країн. Підкреслюється взаємне визнання державности, — невтручання будь-котрої членської держави у внутрішні справи другої, стверджується виключення збройної сили в міждержавних суперечках, які мусять бути лагоджені тільки мирним шляхом. Про військові справи та атомову зброю говориться так, як цього забажав собі Захід з Америкою у проводі. Найважливішою, мабуть, точкою того нового документу — це ствердження, що ,,Комон велт" не є державою, ані державною надбудовою. Воно виправдує наш коментар після акту з 8-го грудня ц. р., що це ,,союз" — спершу тільки трьох, тепер одинадцяти держав. Пригадаємо, було всіх членських республік СССР 15: три прибалтійські відпали, Грузія ще не рішилася, всі інші створили тепер новий союз, обіцявши у підписаному документі помагати одні одним головно у господарських справах. Столицею поширеного союзу залишається білоруський Мінськ, але це не є ніяка підмінка якогось центру. Акт в Алма-Аті — це формальна і фактична ліквідація Совєтського Союзу та його президента. Майбутні історики й аналітичні коментатори довго-довго розглядатимуть дії імперії, яка постала на руїнах царату і поярмлених держав та народів в імперіялістичних війнах Леніна.

Це цікавий феномен, що ліквідується. Цю імперію за існування її сьомого з черги диктатора, Міхаїла Горбачова, безумовно найкращого з усіх сьоми, того, який насправді уможливив процес, що довів до розвалу Совєтського Союзу. Акт з 21-го грудня в Алма-Аті був трагічною для Ґорбачова подією, бо закінчив його політичну кар'єру, — але ніхто з тих, хто той акт підписував, про Ґорбачова напевне не думав. У загальному числі ,,Ню Йорк Таймсу" подана світлина, як Боріс Єльцин стискає руку — ґратулює — Леонідові Кравчукові, безпосередньо після підписання цього історичного документу.

Для Єльцина — це був момент особистого тріюмфу: він напевне не забув, що Міхаїл Ґорбачов викинув був його з Полібюра. Мимохіть насувається підозра, чи Єльцин не захоче піти слідами Ґорбачова й унаслідити по ньому амбіцію лідера Евразії. ,,З їдою приходить апетит". Але документ, підписаний в Алма Аті, забороняє таке посягнення про владу, а коли б воно появилося, то сиґнатори того документу мають всі можливості відперти таке зазіхання.

Чи і як довго збережеться новозаснована Співдружність — покаже майбутність. Державний секретар Джеймс Бейкер, вернувшись до Вашінґтону з Брюсселю у Бельгії, де він звітував Раді Північно-Атлантійського пакту (НАТО) про свою подорож до Москви, Казахстану, України й Білорусі, висловив сумнів, чи Співдружність існуватиме довго. Можна з ним погодитися. Найтривкішою базою того 11-го членного союзу є економічна ситуація. Україна має, мабуть, ще розмірно найкращі господарські відносини. Але і там теж невесело. Прибулі в останніх днях земляки з України інформують, що у залізницях, автобусах, у готелях і приватних домах нема огрівання — студінь. Летовище під Києвом освітлене тут і там світельцем, решта у пітьмі. Про текучу теплу воду можна тільки мріяти, не завжди і не всюди є й холодна питна вода. За молоком бувають черги не тільки у Києві, але й у Львові. Київ теж освітлений дуже слабо, погано. Промисел спаралізований, бо нема сирівців, — особливий брак дерева.

Все це тимчасове лихо, все воно налагодиться. Але поки постане і справно діятиме ввесь державний апарат і поки діятиме товарообмін, поки налагодиться торгівля на базі вільного ринку — мине ще добрий кусень часу. В Алма-Аті покладено основи під можливості здійснювання цієї кращої майбутности, чого не можна робити у відокремленні.

Микола Муратов

„ШКОДА ҐОРБАЧОВА...ВІН ТАКИЙ КРАСИВИЙ ДЯДЕЧКО"

На тлі загальної вирішености дальшої долі СССР привертає до себе увагу майбутнє Міхаїла Ґорбачова.

Демонстративно образлива поведінка трьох слов'янських держав колишнього Союзу, котрі не поінформували його щодо своїх плянів перед підписанням Брестської угоди, налагодили верховного головнокомандуючого найбільшої армії в світі на сумно-плаксивний лад. ,,Мені зателефонував Шушкевич 8-го числа та сказав, що вони вже телефонували Бушеві, що угоду підписано. Це ганьба... Великий стид. Ставити президента до відомости тільки потім". Скаржився він журналістам на зустрічі з представниками преси 12-го грудня. ,,Напевно, це не дуже приємно, коли за президентською спиною домовляються ще про який то Союз" — з розумінням ставиться до стану Ґорбачова тижневик ,,Собеседник" (ч. 50.).

Деяку нетактовність поведінки трьох президентів наголошує й ліберальна газета ,,Московские новости" (ч. 50). Обговорюючи проблеми нового союзу, газета пише, що перша з них — це проблема президента Ґорбачова. ,,Так, він заважав реформаторам... Але все ж не забуваймо, що при усьому падінні його престижу, Захід всеж таки рахує його як найбільш довіреним парт нером" зауважує щоденник.

А Єльцинові, коли по Москві повзли чутки про існуючу змову військової верхівки, про що й свідчили гарячкові кадрові зміни в генеральному штабі та військових округах. Хто знає, як повели б себе генерали та лідери люмпенізовано-шовіністичної частини населен ня під час ,,всенародного обговорення" союзу трьох на катастрофічне падіння життєвого рівня та майбутнього звільнення цін. Тому, рахую, потрібна була конспірація, бо такі Союзи, як СССР й мертві кусають. А для Михаїла Сергійовича, який пережив зраду найближчого оточення, Берестейська несподіванка — це велика травма.

Багато коментарів збігаються в тому, що Ґорбачов взагалі з початком перебудови хотів як краще, але чисто по-людськи йому не пощастило. ,,Куранти" (ч. від 11-го грудня 91) підраховують його ,,втрати". Спочатку внаслідок проголошення незалежности України, Михайло Сергійович позбавився своєї форoської дачі, а зараз й Кремля, як центру керування державою".

,,Зрозуміло, М. Ґорбачову важко упокоритись з ролею члена ,,ліквідаційної комісії" — співчуває президентові колишнього Союзу щоденник ,,Россия" І відзначаючи першу неґативну реакцію Ґорбачова на ,,Берестейсько-Беловезький путч", він надалі все ж таки визнав його правомірність. Це робить йому честь, як політикові високої ранґи.

Як би не кипів котел політичних пристрастей на терені ,,однієї шостої" суходолу, не треба забувати й про ядерний ґудзик, один з котрих типу ,,конференц — зв'язку" знаходиться у Ґорбачова. До речі, два інших мають у своєму розпорядженні Єльцин та міністер оборони Шапошніков (за свідченням радника Єльцина в питаннях оборони генерала Кобеца). З цього приводу багато коментарів обговорюють майбутнє працевлаштування Ґорбачова, як головнокомандуючого стратегічними силами майбутньої Співдружности. На Заході й на Сході життєво зацікавлені збереженням єдиного командування ядерною зброєю колишнього ,,оплоту миру на землі".

Якщо вірити совєтській пресі останніх днів, но то майже увесь народ охоплює жалоба по Ґорбачову. ,,Разом з СССР фактично усувається й його президент. По першому плакати не будемо, а Ґорбачова жал ко" — сумують вищезгадані ,,Московские новости". А газета ,,Правда" доводить до своїх колись широких читательських кіл, що за Міхаїлом Ґорбачовим скучають не тільки дорослі журналісти, а й діти шкільного віку. Колишній центральний орган КПСС у ч. з 10-го грудня наводить слова двох дівчаток, Тані та Іди: ,,Шкода буде, коли Ґорбачов резиґнує, він такий красивий дядечко".

Юрій Р. Рибак

ЯПОНІЯ ТА ЗСА КРІЗЬ ПРИЗМУ ОБ'ЄКТИВНОСТИ

Тим, що цікавляться проб лемами Японії відомо, що протягом останніх декад містика японської культури захопила американську уяву. А тому, що нині студії Японії переживають золоту добу, то вслід за тим матеріяльні користі заохочують багато осіб до дослідів з метою випрацювати собі позицію знавця-японолога з більшим чи меншим успіхом.

Незалежно від цього дві обставини викликали недавно хвилююче наставлен ня американців до Японії, а саме: відзначення 50-ої річниці Перл Гарбор, як провокації до війни та існуюча скрутна ситуація американської економіки, де безробіття постійно збільшується. А що ніхто не знає, яка доля його зустріне тому і публічна опінія шукає за причиною. Вона, бо, знайшовши на власному ринку велику кількість неамериканських виробів та слухаючи новинок засобів масової інформації про перехід приватної власности у руки чужинців мимоволі звертає свою голову у сторону могутньої японської економіки вказуючи пальцем: Це все через вас!

Та заки рішимось чи кинути каменем обвинувачення у цю саму сторону гляньмо краще у книжку історії. Тут читаємо, що у Другій світовій війні Японію перемогли ЗСА... Прийшов час окупації, яка впровадила зміни у політичну структуру Японії, одначе не зуміла розбити її великої концентрації економічної спроможности. Чому ж?... Тому, що у ядрі не зліквідовано передвоєнної імперії індустрії та комерції, яка то імперія скоро відродилась та себе пристосувала до нових мирних обставин. Очевидно, що американці, як переможці на полі бою не старались позбути почування вищости. У зв'язку з тим професор економії Леон Голлермен, колишній дорадник ген. МекАртура, — пояснює, що ,,...Америка бачила себе як учителя Японії, а Японія була учнем. Дуже рідко буває, щоб учитель дійсно думав про можливість навчатись дещо від учня. Та ролі змінились і ми (американці) мусимо вчитись від японців... Давніше наша гордість не дозволяла нам до них прислухатись. Нині наше почуття скривдження робить те саме".

Згідно з латинською приповідкою ,,часи міняються, змінюємось і ми з ними" американці остаточно погодились з тим, що вони не вчать, а навпаки вчаться і то з користю для себе. І так: у ділянці економіки збільшили свою продуктивність капіталовкладами в нові заводи та устаткування, у краще навчання робітників, у розбудову доріг і телесполучення. А американські компанії пізнали конечність створити довготермінову стратегію для втримання ринкових позицій.

Ще так недавно заступник генерального консуля Японії Сеїґі Ніната доповідав у Медісоні Н. Дж., де звернув увагу на засоби загальної інформації, які подають деякі факти у неправильному насвітленні. Ось приклад: рознеслась була вістка, що японці викуповують Америку, бо набули звісний Рокефеллер Центр у Ню Йорку. Коли ж приглянутись цій трансакції ближче, то виходить, що японці контролюють тільки один відсоток з одного відсотка усіх шерів. А коли взяти усі японські інвестиції у ЗСА то вони дещо більші ніж 20 відс. усіх чужинецьких безпосередніх інвестицій. Це ще далеко менше від інвестицій Великої Британії. Новий вклад японського капіталу, це позитив, бо відроджує індустрію, дозволяє на модернізацію продукту, збільшує податкові прибутки держави, помагає експортові, а головно творить нові варстати праці; понад півмільйона американців знайшли заняття. Коли ж взяти міжнародну торгівлю, що Японія є для ЗСА найбільшим заморським ринком експор ту. Незалежно від розголошеного спротиву імпортувати риж із ЗСА у тому самому часі Японія була найбільшим імпортером американських господарських продуктів.

Багато теж говориться про неґативний торговельний балянс для ЗСА. І приходиться тут дати пояснення, що статистика не включує великий бизнес, що його роблять американські компанії на японській землі. Оцінюють, що ці компанії минулого року продали були товару на 80 більйонів долярів. Це вдвічі більше ніж офіційний американський дефіцит. Взявши це під увагу, можна б вважати, що практично японці споживають більше американських продуктів ніж американські споживачі вироби японського походження.

У ЗСА японські фірми включаються у американське життя, бо підтримують фінансово харитативні та філантропічні установи, як теж стають меценатами мистецтва, освіти та соціяльних програм коштом мільйонів долярів у минулому році. Знову ж американські платники податків нарікають, що вони платять понад три більйони долярів річно, себто у пересічному 60,000 долярів за кожного американського вояка стаціонованого у Японії!

Виглядає, що існує завзята економічна війна, бо американці опановують Японію, а японці викуповують Америку. У дійсності ми є свідками конкуренції у ґльобальній системі економіки, де зникають політичні границі держав, затіснюється співпраця народів, вирішуються місця найкориснішої продукції та ринку збуту. І насувається думка, коли Японія, хоча бідна у природні ресурси, стала економічною потугою завдяки використанню людського потенціялу, тож які шанси на передову, ґльобальну позицію власної економіки мають ЗСА — країна великих можливостей?!

Олексій Коновал

Де і як помер ген. Ю. Тютюнник?

Цього року припадає 70-річчя трагічного закінчення Другого Зимового Походу військ УНР розстріляних 359 старшин і козаків під Базаром на Волині. Про вшанування жертв Базару подала допис Р. Руденко в ,,Свободі" з 3-го грудня 1991 року. В дописі згадується, що під Базаром розстріляно також ген. Юрія Тютюнника. Це не є правильно.

Зимових походів УНР було два. Перший похід рейдуючих частин відбувся тоді, коли большевики окупували правобережну Україну, виганяючи звідти війська Денікіна, який раніше змусив військо УНРеспубліки відступити на територію Польщі. Перший зимовий похід тривав п'ять місяців від 6-го грудня 1919 року до 6-го травня 1920 року. Керував ним генерал Михайло Омелянович Павленко, а його заступником був ген. Ю. Тютюнник.

Другий зимовий похід відбувся у інших обставинах. Україна повністю була під окупацією большевиків. В Україні діяло багато окремих повстанських загонів проти большевиків. Уряд УНР мав надію, що повстанців з місяця на місяць збільшуватиметься й їм потрібно на допомогу загони з інтернованих старшин та вояків, які координували б дії повстання проти спільного ворога. Симон Петлюра — президент уряду УНР поробив заходи з польським урядом, щоб він дав для вояцтва зброю та транспорт до кордону України. Польща з невеликим захопленням хотіла допомагати українському урядові, але щоб уряд Москви ішов на більші уступки полякам, вирішив дозволити меншій групі, коло 1,300 вояків, вирушити в Україну. Похід почався 25-го жовтня 1921 року і тривав менше як два місяці, до 21-го листопада того ж року. В дійсності тоді ще не була зима, а пізня осінь, але тому, що тоді в Україні випав великий сніг і лежав на землі увесь час, похід називався Другим зимовим походом. Складався він з трьох військових груп: Волинської, якою керував ген. Тютюнник, Подільської, кер. М. Палій-Сидорянський, та Басарабської під кер. ген. А. Гулого-Гуренка.

Все вояцтво Другого зимового походу підлягало керівництву ген. Ю. Тютюнника родом з Сумщини. Він був учасником українського військового руху в 1917 році, організатором кошів Вільного Козацтва, начальником штабу отамана М. Григорієва під час боротьби з військами Антанти в Україні. Він був одним з кращих генералів та стратегів повстанського руху. Большевицька аґентура в лавах вояцтва в Польщі та в повстанських загонах в Україні наперед знала пляни керівників Другого Зимового Походу. Тому Басарабська група відразу натрапила на сильні перешкоди і по кількох днях в Україні була змушена повернутися за кордон на територію Румунії, Волинська і Подільська групи оперували успішно в Україні, ведучи постійні бої з большевиками, які робили всі старання, щоб вони не з'єдналися разом. Найчисленніша Волинська група, якою керував ген. Ю. Тютюнник, здобула місто Коростень на Київщині й там чекала військ іншої групи, бо в них був брак набоїв та харчів.

Комуністи підтягали всі свої сили, в тому числі й кінну дивізію Г. Котовського, щоб оточити українське вояцтво. Ген. Тютюнник під час відступу зударився з кіннотою Котовського під Малими Міньками 17-го листопада в бою якого згинуло багато вояків, коло 400 попали до большевицьв полон, а штаб Тютюнника разом з 120 вояками вирвавшись з оточення в скорому часі залишив кордони України, перейшов в Польщу. Дехто з ранених помер, деякі вояки нездібні були ходити, а решту, 359 старшин та вояків, большевики розстріляли.

Молода дружина ген. Ю. Тютюнника з дитиною залишилася під большевиками. Його друзі робили старання перевести її через кордон до чоловіка. Є різні припущення й статті людей, що ніби знають про ті події. Одні твердять, що були зроблені старання зустрічі Ю. Тютюнника з його дружиною на кордоні й тоді його викрадено. Знаємо, що 1923 року він опинився в столиці України, в той час в Харкові. Деякий час його заставили викладати тактику і стратегію повстанського руху в школі червоних старшин. Пізніше він працював у кіностудії, яка накрутила фільм неприхильний українській визвольній боротьбі. Під час арештів української інтеліґенції арештували й його. Одні твердять, що його заслали на Сибір, де він й помер, інші, що його розстріляли в Москві 1929 року. Так як Україна тепер стала незалежною державою, можливо в архівах ЧеКа чи НКВД та справа врешті буде вияснена про його зникнення з території Польщі та смерть. Іван Багряний написав ,,Пісню про Ю. Тютюнника", до якої Григорій Китастий написав 1946 року музику. Ця пісня, в якій співається, що ,,Тютюнник з Сибіру прийде", є однією з популярніших пісень Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка. Текст її такий:

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

ЛЮДИНА ВИСОКОЇ КУЛЬТУРИ І ВІДКРИТОЇ ДУШІ

У вівторок, 19-го листопада 1991 року в Мюнхені відійшов у вічність на 83-му році трудолюбного життя св. п. проф. д-р Володимир Янів.

Проф. В. Янів користувався великою повагою в українській громаді. Знали його як не абиякого організатора, видатного педагога, ідейного християнина та скромного громадянина нашої широкої діяспори. Він у свою чергу вважав, що чуйність і повага до кожної людини, душевне тепло, розумна вимогливість — ось, що створює авторитет доброму організаторові, політикові та громадянинові.

Народився він 21-го листопада 1908 року у Львові в родині гімназійного вчителя. Початкову школу, гімназію та університетські студії закінчив у рідному місті, в якому почав і свою громадську працю. Як студент університету працював у Пласті, виконуючи обов'язки коменданта Уладу Українських Старших Пластунів і рівночасно трудився в організаціях студентського життя.

Не можна призабути тут і політичної діяльности В. Янів, який з 1929 року був членом Організації Українських Націоналістів (до УВО належав з 1927 р.). В ОУН він політичний референт в Крайовій Екзекутиві в Західній Україні (1933—1934) та редактор тижневика ,,Наш Клич" (1933), забороненого в Польщі. Йому мало не щодня загрожувала небезпека зустрічі з польською поліцією. За політичну діяльність В. Янів був заарештований 8 разів, пережив 7 судових слідств і пробув 7 місяців у злощасному концентраційному таборі в Березі Картузькій.

З вибухом Другої світової війни, звільнений з польської в'язниці, В. Янів переїхав до Берліну, де став членом управи Українського національного Об'єднання і редактором його двотижневика ,,Український Вісник". Рівночасно продовжував свої студії в німецькому університеті в Берліні, які закінчив 4-го серпня 1944 року докторатом.

У 1941 році в час вибуху німецько-совєтської війни В. Янів перебував у Кракові як член Президії Українського Національного Комітету, що 30 червня проголосив самостійність України. З ліквідацією самостійности німцями, 5 липня В. Янів, разом з іншими провідними членами УНК, був заарештований німецьким ґестапом і 14 місяців просидів за це в німецькій в'язниці.

Після закінчення війни В. Янів переїхав до Мюнхену, де в 1948—1948 роках працював у ділянці реорганізації українського студентського життя. У Мюнхені 1949 року В. Янів габілітувався в переорганізованому Українському Вільному Університеті. З того часу він послідовно ріс в університетській і науковій галузях. 1955 року він — надзвичайний професор психології і соціології, а 1963 року — звичайний професор. У проміжному часі його тричі обирають продеканом філософського факультету УВУ. В 1964—1968 роках, він голова Делеґатури УВУ у Франції. 1968 року його вибрано ректором УВУ. На цьому відповідальному становищі приходилося йому нелегко, зокрема, в справі нововизнання УВУ, якого він таки добився окремим домовленням до високошкільного баварського закону. Він також засновник Товариства Сприяння Українській Науці в Мюнхені; в 1973—1979 роках голова його Кураторії, а з 1978 р. — голова Наукової Ради. З заснуванням Українського Католицького Університету ім. св. Климента в Римі, В. Янів став професором і деканом його філософського факультету (1963—1972).

Відновлення діяльности НТШ в діяспорі відкрило перед В. Янівим широкі можливості росту. Він стає секретарем його Філософсько-Педагогічної Комісії, а згодом, як зростають його наукові здобутки, його обирають 1950 р. дійсним членом НТШ і доручають працю наукового секретаря на Европу (1952—1965). В 1968—1985 роках він заступник голови европейського НТШ, а згодом і голова (1985—1987).

В. Янів був членом таких наукових установ: Academie Internationale Libre a Paris (1952), Deutsche Gesellschaft für Psychologie (1953), Українське Богословське наукове Товариство (1960), Institut National d'etudes slaves — Paris (1969), Українське Історичне Товариство (1973). Він також член кореспондент Real Academia Hispano-Americana-Cadiz (1973).

Як організатор наукових зібрань В. Янів був постійно діяльний. Він зорганізував низку наукових конференцій НТШ, спільну конференцію НТШ—УВУ—УВАН—УБНТ що відбулася у Рокка ді Папа біля Риму (18—20 жовтня 1963) і була присвячена темі ,,Релігія в житті українського народу". Зорганізував він також одну міжнародну зустріч українських та німецьких психологів. Проте вершком його організаційної праці в проведенні таких зібрань було його головство в Комітеті Наукового Конґресу для відзначення 1000-річчя хрищення Руси-України й організаційне проведення Конґресу (1988). На Конґресі прочитано 37 доповідей на 38 зголошених. Матеріяли Конґресу появилися друком, як ,,Збірник праць Ювілейного Конґресу за редакцією В. Яніва. В. Янів брав також участь індивідуально в різних міжнародних наукових та ідеологічних зустрічах, виголошуючи доповіді та виступаючи в дискусіях німецькою, французькою та іншими мовами.

Він чимало присвятився також церковно-суспільній праці. Вже в 1930 році, він був обраний першим головою Контрольної Комісії ,,Обнови". Він був основником і президентом Українського Християнського Руху (1953) з виразним екуменічним спрямуванням. Був організатором багатьох ,,студійних днів" для зближення людей різних суспільних і політичних переконань. Діючи від Українського Християнського Руху в співпраці з міжнародними організаціями, В. Янів очолював українські делеґації на Другому й Третьому Світовому Конґресі Мирян (1957—1967). 15 років був членом Головної Ради de l'Union Catholigue Internationale de la Presse (1957—1972), а з 1967 року членом Екзекутивного Комітету de la Federation Internationale de hommes catholigues ,,Unum Omnes", як постійний представник Східньої Церкви. В. Янів був командиром Ватиканського Ордену св. Григорія Великого.

В своїй науковій роботі В. Янів зосередився на вивчанні української духовости з точки зору психології і соціології. Окрему увагу він присвятив систематизації етнопсихологічних поглядів Костомарова, Мірчука, Ващенка, Шлемкевича.

В. Янів був також поетом. Його творчий дорібок упорядкований і складається з чотирьох збірок: ,,Сонце й ґрати" (1941), ,,Листопадові фраґменти" (1941), ,,Шляхи" (1951) та ,,Життя" (1975). Перша збірка — це справжній поетичний літопис часу. Творчість цікава насамперед з психологічного боку, бо це найориґінальніший матеріял з в'язничої поезії, який кидає яскраве світло на процес творчости поета. У збірці ,,Шляхи" з'являються на зміну вірші релігійного характеру — поетові молитви чи вірніше ,,розмови з Богом". Найбільшим поетичним досягненням релігійної лірики є тут ,,Отче наш". Це мистецьке надбання охоплює сім поезій, причому кожна з них відповідає окремій частині молитви. Поет прозоро виклав тут філософію життя, в якій особисте тісно пов'язане з життям нації. Настрій поета бував піднесений, але в той же час молитовний:

І голосніше грому й хуртовини
До Тебе кличуть. Отче наш, з темниці
Розширені розпукою зіниці —
Слова завмерлі людини.

(Закінчення на стор. 3)

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

Нарадами провадила голова Управи Округи, головна радна й одночасно секретарка 465-го Відділу в Ляшін Т. Мороз, а протоколувала хід нарад секретарка Округи й 473-го Відділу В. Баніт.

В своєму слові Т. Мороз підкреслила велику ролю, яку відіграє тепер УНСоюз, допомагаючи Україні фінансово й морально. Одним з його успіхів у цій ділянці є те, що він має в Києві своїх постійних кореспондентів, які подають найновіші вістки про події в Україні до „Свободи" і до „Українського Тижневика", звідки їх передруковують інші часописи. Покликаючися на статистичні дані, Т. Мороз з гордістю заявила, що Монтреальська Округа, хоч нечисельна, але сильна й буде старатися виконати на 100 відсотків призначену їй на цей рік квоту. Свій успіх, сказала вона, Округа завдячує серетарям відділів. Вони використовують кожну нагоду, щоб придбати УНСоюзові нових членів. Знають, що такі особи самі не зголошуються, а треба за ними шукати й переконувати їх у потребі забезпечитися в УНСоюзі. Т. Мороз закликала присвятити якнайбільше уваги нашим братам і сестрам в Україні, а всім в Окрузі далі працювати як одна родина. „Мене тішить, — вона сказала, — що ми ніколи не сваримося й дуже гарно співпрацюємо зі собою".

Звітуючи про свою працю, секретарі чотирьох відділів порушили цілий ряд проблем і труднощів, наприклад, трудність втримувати зв'язок з членами, які виїхали до інших провінцій і далі хочуть належати до свого колишнього відділу, клопіт із членами, які не платять на час своїх вкладок тощо. Великою заохотою вступати до УНСоюзу часто є можливість передплачувати за дуже низьку ціну його цікаво редаговані часописи — „Свободу" або „Український Тижневик", які докладно інформують читачів про події в Україні.

Мґр І. Геврик доповнив писемні дані про фінансовий стан УНСоюзу і про стан його членства в 1991 році інформаціями про велику фінансову допомогу УНСоюзу Україні напередодні референдуму й про посилену акцію збільшення числа його членів. В цій акції велику ролю, сказав він, відіграють секретарі відділів. Їхня праця нелегка, бо молоде покоління не дуже зацікавлене в тому, щоб забезпечуватися в УНСоюзі, а новоприбулі імміґранти часто не хочуть включатися в тутешнє громадське життя. Треба старатися не втрачати тих секретарів, яких маємо, а на місце тих, що відходять, підшукувати таких, що будуть продовжувати їхню працю.

Великою несподіванкою для учасників нарад, і, зокрема, для автора цього допису, голови 434-го Відділу, було повідомлення Т. Мороз про те, що УНСоюз іменував його Братським Союзовцем 1991 року, і вручення йому плякети — почесної дощечки „Признання за заслуги" з вписаним на ній привітом від Головного Екзекутивного Комітету. Вручаючи йому це відзначення, мґр І. Геврик розповів коротко про його життя й громадську працю, згадавши при цьому, що вони обидва — дрогобичани й колись належали до товариства „Підгір'я" в Дрогобичі. Братський Союзовець є співзасновником 434-го Пластового Відділу, який постав у 1956 році стараннями тодішнього голови монтреальської Пластової Станиці св. п. Богдана Мельника. З того часу його щороку вибирали головою Відділу. Цей Відділ, довголітньою секретаркою якого є активна союзова діячка О. Дольницька, найбільший в Окрузі. Зворушений А. Гладилович подякував за відзначення, а всі присутні піднесли з цієї нагоди тост і заспівали „Многая літа".

Під кінець нарад Т. Мороз закликала присутніх допомогти Монтреальській Окрузі виконати призначену їй квоту. Вона просила їх також подумати, яким способом буде найкраще відсвяткувати на цьому терені недалеке сторіччя УНСоюзу. Цей ювілей вирішено урочисто відзначити концертом і чайним вечором ,а до участи в концерті запросити український молодий танцювальний ансамбль в Оттаві, монтреальську піяністку Марусю Дольницьку й інші мистецькі сили.

Після нарад була „традиційна" перекуска з кавою й солодким. Перекуска, яку готує невтомна голова Монтреальської Округи Т. Мороз з нагоди кожного зібрання активістів цієї Округи, дає їм змогу обмінятися думками про різні актуальні справи в приємній товариській атмосфері.

Ще одна...

(Закінчення зі стор. 1)

реч їм. Через біржу ми наситимо наш внутрішній ринок товарами, подруге — дамо можливість малим приватним підприємствам показати свою продукцію".

Чи виправдав їхні сподівання приїзд до З'єднаних Стейтів? П. Міненко: „Програму ще не вичерпано, але зроблено вже чимало. Президент Трайдент Голдінс, Інк. Роман Омецінський і його брат Володимир допомогли нам якнайбільше побачити і якнайглибше зрозуміти. У Вашінґтоні ми мали зустріч з Юрієм Чопівським і уклали угоду про заснування корпорації галицьких бизнесменів у Львові. Вже декілька місяців ми працюємо з представниками Юрія Блонаровича Створюються українські комп'ютерні системи — програмове забезпечення нашої фірми. Ярослав Дуткевич скоординував всю нашу фінансову програму. Спільно з Торговельно-Економічним Інститутом створюємо навчальну біржу, запрошуємо до неї викладачів і консультантів із західніх фірм. Серед найбільших технічних проблем України — засоби інформації. Поки не запровадимо телефонічного, факсового зв'язку, економіка не буде розвиватися так швидко, як могла б".

Яке їхнє найбільше враження від перебування в Америці? Ю. Сорочик: „Глибокі професійні знання тих людей, з якими ми зустрічалися, і їх велике бажання сприяти українському відродженню".

Ст. ПІТЕРСБУРҐ на РЕФЕРЕНДУМ

На заклик Координаційного Комітету мала громада в Ст. Пітерсбурґу, Фльорида зібрала

3,087.00 дол.

на референдум в Україні, які вислано через ЗУАДК на конто 8236.

Збірку перевели: **Богдан Головід і Стефан Ривак.**

О. Ф.

Шановні Секретарі
та
Організатори УНС!

Членська кампанія 1991 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1991 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1991 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Посвячення прапорів у Бруклині

У неділю, 24-го листопада, Станиця ч. 27 Українсько-Американських Ветеранів і Український Народний Дім у Бруклині, Н. Й., влаштували урочисте посвячення прапорів своїх організацій. Програма цього свята включала спільний бенкет і мистецьку програму.

Ініціятором влаштування таких святкувань був Петро Польний, комендант 27-ої станиці Українсько-Американських Ветеранів і голова Українського Народного Дому в Бруклині. Найбільше до успіху цієї імпрези причинилася українська громада Бруклину, яка своєю участю в ній зробила це справжнім святом. Крім посвячення американського та українського прапорів Українського Народного Дому та прапору 27-ої Станиці Українсько-Американських Ветеранів переведено названня Станиці ім. Івана Теребецького, ветерана 8-ої піхотної дивізії американської армії з часів Другої світової війни.

Акту посвячення прапорів довершив о. Юрій Бінковський, парох української католицької церкви св. Духа в Бруклині, який є також членом 27-ої Станиці УАВ. Частиною святкувань було також заприсяження нових членів Станиці, що ними стали: Олег Бабський, Микола Досяк, Андрій Гац, Матвій Козяк, Данило Козак, Рене Козак і Рассел Самокішин.

Гостями при почесному столі були: Корнель Василик з дружиною, Марія і Йосип Лисогори, Роман Попадюк з дружиною, о. Ю. Бінковський, о. Богдан Карась, парох церкви св. Николая з південного Бруклину, І. Сенко, відомий підприємець і жертводавець для української громади Бруклину, М. Кунка з дружиною — колишній голова Українського Народного Дому, Г. Бохонко з дружиною — старший заступник команданта УАВ, П. Польний та М. Пешняк — голова бенкетового комітету.

У розвагово-мистецькій частині свята виступали ансамбль бандуристів „Гомін степів", солістка сопрано Оксана Харук під акомпаньямент Соні Шереґ і Павла Данилова.

Програму бенкету провадив К. Василик, представив відомого українського громадського діяча Й. Лісогора, який розказав присутнім дещо з історії УАВ і подій сьогодення в Україні.

Наступним промовцем був Р. Попадюк, колишній член бруклинської громади, який сьогодні займає посаду заступника пресового секретаря для закордонних справ для президента ЗСА Джорджа Буша. Р. Попадюк свою промову розпочав спогадом про своє життя в Бруклині та сьогоднішні події у Вашінґтоні, що відносяться до України.

На закінчення П. Польний та М. Пешняк подякували всім присутнім за їхню участь, зокрема всім тим, які своєю працею та допомогою причинилися до цього успішного свята.

Петро Теребецький

Виступ „Світанка" в Алдертон гавзі

„Світанок" — це український дівочих хор з Йонкерсу, Н. И. Хористки рекрутуються головно з-посеред університетської молоді. Хором дириґує Дарія Горбачевська при акомпьяменті на акордеоні Ярослава Палилика. Деякі хористки є рівночасно членами танцювальної групи „Чайка".

Алдертон гавз (Alderton House) запросив „Світанок" влаштувати вечір української пісні і культури. Цей вечір відбувся 22-го листопада 1991 року в приміщеннях Алдертон гавз. Програма включала різнородні пісні, які перепліталися з коментарями про важливі історичні і сучасні події в Україні, її культуру, традиції, про нуклеарну трагедію Чорнобиля.

В музичній частині лунали мелодії до слів Тараса Шевченка „Щедрик" М. Леонтовича, колядки і народні пісні. Імпозантно зарепрезентувала себе ця молодіжна група народними танцями. Була приготована також виставка народного мистецтва, показ кераміки, дереворитів, ікон, вишивок та писанок відслонив до певної міри вгляд до скарбів нашої народної душі і талантів. Додатковою прикрасою того вечора був показ мальовничих народних костюмів. Вечір 22-го листопада в Алдертон гавз зі „Світанком" був приємною і корисною подією. „Світанок" гідно зарепрезентував багату спадщину і культуру нашого народу перед чужинцями і в тому його велика заслуга.

Алдертон гавз — це культурний осередок, приміщений на 117 70-та вул. Схід в Ню Йорку. Він влаштовує різні культурні, професійні і релігійні програми для жінок всіх віровизнань, різної расової і етнічної приналежности. Його духова діяльність є підпорядкована дирекції особистої прелатури „Opus Dei" („Боже Діло"), що є душпастирською установою в рамках Католицької Церкви, що змагає до праведности чоловіків і жінок через їх щоденну працю. Монс. Ескріла де Баляґер є основником „Божого Діла". 17-го травня 1992 року монс Ескріва де Баляґер буде відзначений Папою Іваном Павлом II в Римі. Деякі його твори є вже перекладені на українську мову, а саме: „Шлях" і „Ось переходить Христос". За додатковими інформаціями можна звертатися на адресу: Office of Information, 99 Overlook Circle, New Rochelle, N. Y.10804; Tel: (914) 235-0198

Де і як...

(Закінчення зі стор. 2)

В гарматнім диму
розкотилися луни
І вихор степами гуде
Піднявся, як сокіл,
кружляє Тютюнник —
Тютюнник на Київ іде.

Напоїмо коні із синього
Дону,
Самі нап'ємося з Дніпра
У Києві ворог від жаху
холоне,
Героїв чекає сестра.

Тримайтесь герої!
За нас святий Юрій
У п. яжкім нерівнім бою!
Послав нас до бою гей
Симон Петлюра
Боротись за матір свою.

В нерівнім бою одгриміли
гармати,
Підкови в степах прогули
Героїв походу оплакала
мати,
Що як грізний вихор
пройшли.

Гей прийде пора
і година розплати
На ворога нагло впаде —
З мільйонами встане
і в Київ карати
Тютюнник з Сибіру
прийде.

Людина високої...

(Закінчення зі стор. 2)

Ці рядки, здається, можуть розтопити чи не найкрижаніше серце читача. В цілому, В. Янів — поет яскраво національний і релігійний. В його творчості багато бурхливих і нестримних у своєму виявленні почуттів.

В. Янів був членом багатьох українських і чужинецьких організацій. Для відзначення його заслуг йому призначено почесне членство НТШ (1987) і почесне членство УВАН в Канаді (1988). 1989 року Канадська Фундація Українських Студій, під час XVI Конґресу Українців Канади, відзначила проф. В. Янів, як довголітнього ректора Українського Вільного Університету (1968—1986), почесною грамотою за його вклад у розвиток українознавства, підкреслюючи таким чином важливу ролю УВУ в науковому житті української діяспори.

Його діяльність, як бачимо, розмаїта й багата. Він посправжньому робив вклад у сучасну йому дійсність, утверджуючи прагнення українського народу до волі й державности. Одночасно він невтомно стояв за вірність національній і релігійній правді, що була його основним ідейно-естетичним принципом як громадянина, політичного діяча, вченого й поета.

Світла пам'ять про проф. д-ра Володимира Янів, довголітнього і почесного ректора Українського Вільного університету, людину високої культури, доброго характеру та відкритої душі назавжди залишиться в наших серцях.

В НЕДІЛЮ, 22-ГО ГРУДНЯ, на одному з делійських ринків стався вибух, у висліді якого загинуло двоє і ранено 40 осіб. Це вже сьомий вибух цього року в Делі.

ДВОМОТОРОВИЙ ЛІТАК ДС-3 з трьома летунами і 27 пасажирами на покладі розбився в неділю, 22-го грудня, недалеко від німецького міста Гайдельберґ. Троє осіб залишилися живими. Літак було збудовано ще в 1942 році і використовувався він для „носталгійних летів". Через сильнии туман від не зміг обминути гори і вдарився в неї. Радарної апаратури він не мав.

У СІМНАДЦЯТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ,
як з волі Божої відійшов у вічність
мій дорогий і незабутній ЧОЛОВІК

бл. п.

ЮРІЙ КОНОНІВ

буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій душі покійного
в п'ятницю, 27-го грудня, о год. 10-ій ранку
у храмі-пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.
та
в неділю, 29-го грудня ц. р.о год. 11-ій ранку
в українській православній церкві св. Трійці
в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА

буде відправлена
27-го грудня в українській католицькій церкві
в Ошаві, Канада.

Про молитви за спокій душі покійного
просить ДРУЖИНА

Об'єднання Українських Лісників й Деревників

ділиться сумною вісткою,
що 30-го листопада 1991 р. відійшов у вічність
на 82-му році життя

бл. п. інж. лісник

Роман Яримович

колишній співосновник ОБУЛіД-у та колишній лісмайстер Товариства.

———

Глибокі співчуття дружині Дарії, донькам Ісі та Марусі та синові Юркові складають

Управа й Члени ОБУЛіД-у

У ДЕСЯТУ СКОРБОТНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої дорогої МАМИ, БАБУНІ

бл. п.

Анни Котурбаш-Мельникович

просимо друзів, знайомих згадати покійну у своїх молитвах і думках в цей день.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

відправиться
в суботу, 11-го січня 1992 р., о год. 7:45 ранку
в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку, Миш.

Дочка — ДАРІЯ РИХТИЦЬКА з дітьми, внуками і ріднею

———

У світлу пам'ять Матері

СВІЧКА БОЛЮ

В проваллях ночі
Колишучись печально
Вигойдують вітри,
Я ждатиму сльозою
Густою чорнотою
Чекаючи тебе...

А ти десь там,
За білим забуттям —
Вгорнута у чорнокрилля
Туги,
Зболілим болем
Падаєш на стерню —
Шукаєш сина свого,
Що не вернувся
З бою —
Згорьована у нього
Доля...

І ти калину принесла
Щоб заквітчати домовину,
А домовини не було,
Й слідів могили
Не знайшла...

Бо землю
Вороги гарматами
Розрили,
Одчаєм заволочили —
Тому, ти страднице
Моя, усохла, почорніла
Вросла корінням жалю,
У гущу тих страждань,
Розлук, прощань
З тобою рідний краю!

Роки збігають,
Зелені весни
Відтремтіли,
А осінь
Жовтим листом
Осипалась,
Сліпучим снігом
Навіть серед літа
Обмерзлі криги
Сяють,
А молоді літа
Чужиною кануть,
Кануть...

У безмежжя згасань
Звідки нема повертань.

Обгоріла душа
З якої б'є
Джерельна вода,
Займається зоря,
Рідна борозна
Зотліла у полум'ї
Змагань, надій —
І з того мороку
Ночі,
Виходиш ти...
У полотняній
Сорочці,
Така світло-ясна,
До болю дорога —
Мати моя,
Ти торкаєшся
Своїм серцем
Мого буття,
Я на своїх
Білих скронях,
Чую віддих
Твого життя!...

Дітройт, 5-го грудня 1991 р. **ДАРІЯ РИХТИЦЬКА**

ХОРВАТСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ одноголосно прийняв рішення визнати Україну як суверенну і самостійну державу.

Замість квітів на нев'янучі вінки на свіжі могили:

бл. п. Льва Ломиша .... 200 дол.
бл. п. д-ра Ярослава Миндюка .... 50 дол.
бл. п. Михайла Депутата .... 50 дол.
бл. п. Миколи Бульби .... 50 дол.

жертвує на організацію Американці в Обороні Людських Прав в Україні — АГРУ фонд допомоги Україні,

а родинам висловлює співчуття

БОЖЕНА ОЛЬШАНІВСЬКА

З глибоким жалем повідомляємо
рідних, приятелів і знайомих,
що в суботу, 21-го грудня 1991 р. на 94-му році життя
відійшла у вічність
наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і ПРАПРАБАБЦЯ

бл. п.

Антонія Світенко

ПАРАСТАС — четвер, 26-го грудня 1991 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні М. Насевича при Franklin and Brown Sts., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го грудня 1991 р. о год. 11-ій рано в катедрі Непорочного Зачаття ПДМ при Franklin St. **у Філядельфії, Па., а звідтам на український цвинтар у Факс Чейс, Па.**

Залишені у смутку:

дочки —
ЯРОСЛАВА
ІРЕНА КОВАЛЬЧИН з чоловіком МИХАЙЛОМ
НЕОНІЛЯ ПАВЛЮК з чоловіком БОРИСОМ
сини —
ЗЕНОН з дружиною АННОЮ в Україні
ЛОНГИН з дружиною СТЕФАНІЄЮ
ПЛЯТОН з дружиною ІВАНКОЮ
та 14 внуків
19 правнуків і
одна праправнучка

Ділимося сумною вісткою з родиною і знайомими,
що в п'ятницю, 27-го вересня 1991 р. в Рочестері, Н. Й.
на 91-му році життя відійшов з волі Божої у вічність

Іван Петрович Абраменко

народжений 14-го лютого 1900 р. в селі Марівка, Дніпропетровська обл. на Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено в українській автокефальній церкві св. Покрови, а опісля тіло було перевезено на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний залишив у смутку:

дружину — НАДЮ
сестру , в Сибірі — внуків і правнуків
багато друзів в Америці і Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього
7-го грудня 1991 р. в місті Ст. Кетеринс, Онт.,
упокоївся на 83-му році життя

св. п. мґр

МИХАЙЛО ТАТУХ

народжений 21-го березня 1908 р. в селі Куликів біля Львова.

Закінчив правничий факультет Львівського університету. Приїхав до Канади 1948 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 11-го грудня 1991 р.

Бл. п. мґр Михайло Татух залишив у глибокому смутку:

дружину — ЕВГЕНІЮ
дочку — МАРУСЮ з мужем ДЖЕК КІВЕРАК
і дітей: МАРІЙКУ, ДІЯНУ і СТЕПАНА
сина — РОМАНА з дружиною ЛЮБОЮ
і дітей: ТАМАРУ, ЮРКА і МАЮ
та ближча і дальша родина в діяспорі й Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями,
що у вівторок, 10-го грудня 1991 р., ненадійно
відійшов від нас у вічність
наш наидорожчии
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Михайло Депутат

мґр права

народж. 26-го серпня 1911 р. в селі Вільшаниця, Товмаччина.

Залишив у смутку:

дружину — ТЕОДОЗІЮ з дому ІЛЕВИЧ
синів —
ЗЕНОНА з дружиною КСЕНЕЮ
ОЛЕГА
внуків — МИРОНА, ЮРІЯ і АДРІЯНА
та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

United Ukrainian American Relief Committee

1319 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141

Видаймо музичні твори Гр. Китастого

Під час збирання фондів на побудову пам'ятника на могилі Григорія Китастого, відомого бандуриста, композитора й керівника Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка, багато осіб радили не вкладати великих грошей лише в пам'ятник, а видати також його музичні твори. Ті поради взято до уваги й поставлено дешевий, але гідний пам'ятник лише з каменя (плянувалося з каменя і бронзи). Пам'ятник посвячено в Баунд Бруці 6-го жовтня 1991 року. Гроші на пам'ятник збирали спершу Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, пізніше прилучилися інші: Ірина Завадівська, Петро Гончаренко, Олексій Шевченко, Валентина Родак й останній рік Олексій Коновал. Разом зібрано в ЗСА, Канаді, Німеччині, Англії та Австралії 22,315.22 доляри. Списки жертводавців та заклики жертвувати друкувалися в „Інформативному листку" Товариства Приятелів Капелі Бандуристів, „Українських вістях", „Свободі", „Народній волі", „Нових днях", „Милодіях України" та інших виданнях, як рівнож подавалось у всіх сімох українських радіопередачах Чикаґо та радіопередачі ОДУМ-у у Торонто.

Побудова пам'ятника, дозвіл на поставлення та цементова плита коштували 8,110.00 долярів, скульпторові дано 750 дол., за 1,367.76 дол., придбано 260 примірників „Збірника на пошану Григорія Китастого", який містить автобіографію, розвідки, статті, рецензії, спогади, присвяти та вибрані твори Григорія Китастого, й вислано їх в Україну. На утримання могили, посадження квітів та адміністраційні потреби (поштові знаки) витрачено 599.78 доляри. В касі „Самопоміч" в Чикаґо на конті Kytasty memorial fond лишилося 11,487.68 доляри. У вище подану суму входить надіслана після поставлення пам'ятника пожертва в сумі одної тисячі долярів від дружини Китастого Галини.

Громадський Комітет щиро дякує всім жертводавцям, редакторам газет та журналів, керівникам радіопередач, збирачам, Оксані Лобачевській — працівникові Hollander-Cypress Corp, яка поставила пам'ятник, за її поради, опіку над могилою та всі турботи. Не менша подяка мистцеві-скульпторові Іванові Яціву, який зробив кілька проєктів пам'ятника та був змушений багато разів міняти чи доповняти прийнятий проєкт. Члени Комітету вже зробили деякі заходи, щоб негайно після поставлення пам'ятника приступили до зібрання, впорядкування та видання творів Г. Китастого. Родина та рідня Г. Китастого, дружина Галина, сини Віктор та Андрій та племінник Петро Китастий висловили бажання, що самі займуться справою підготовки творів до друку. Вони домовилися з Тарасом Павловським, який має почати від 1992 року підготовляти до друку перший музичний зошит з патріотичними піснями та маршами Г. Китастого, які тепер були б на часі в Україні.

Григорій Китастий написав музику до слів багатьох авторів, які живуть в діяспорі, й напевно вони, чи їх родини, мають ті композиції. Тому звертаємося з проханням надіслати нам копію таких нот, щоб вони були уведені до пізніших музичних зошитів творчости Китастого. Щоб видати всю музичну спадщину Г. Китастого, не вистачить тих грошей, що залишилися з зібраних на пам'ятник. Ті, що не мали змоги дати пожертву на пам'ятник, можуть тепер дати на видання його творів. Пожертви, ноти, поради та побажання ще до того, як видати музичний доробок Г. Китастого, спрямовуйте на адресу: Kytasty Memorial Fynd, 811 St. Roosevelt Ave., Arlington Heights Ill. 60005.

Олексій Коновал

ПРЕЗИДЕНТ АВТОМОБІЛЬНОЇ корпорації Дженерал Моторс Роберт Стемпел заявив, що на протязі чергових чотирьох **років корпорація плянує закрити 125 своїх** фабрик в Північній **Америці, в результаті чого роботу** стратять 20,000 **службовиків і 54,000 робітників. Під** теперішню **пору на фабриках цієї компанії в ЗСА і Канаді працює понад 400,000 робітників і службовців.**

ІНША ОСОБА

У дописі д-ра Юліяна Мовчана п. н. „Вшанували ювілеи письменника-борця", у „Свободі" з 13-го грудня 1991 року у п'ятій шпальті 30-ий рядок згори вкралася для мене, як організатора цього літературного вечора, неприємна помилка, бо поему „Молитва" рецитувала Лідія Вирста, а не Лідія Кость. — Степан Воляник.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 29-го ГРУДНЯ 1991 р.

Північний Бруклин, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. Богдана Хмельницького 158-ий Відд. о год. 12-ій дня в домівці УНДому при 173 N. 5-та вул. На порядку нарад: звіти управи, К. Комісії та вибір нової управи на 1992 р. Проситься членів чисельно прибути. Якщо на означений час не буде відповідна кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше. — Управа Товариства.